

MINISTER SKARBU PAŃSTWA

MSP/DA/2836/09

Warszawa, 10. 11. 2009 r.

Dot. BPS/DSK-043-2003/09

**Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu RP**

Szanowny Panie Marszałku!

W odpowiedzi na oświadczenia złożone przez Pana Senatora Macieja Klimę podczas 41 posiedzenia Senatu RP odnośnie skutków wykorzystywania instrumentów zabezpieczających kursy walutowe, stopy procentowe oraz ceny surowców w uzupełnieniu pisma z dnia 8 maja 2009 r. znak: MSP/DA/990/09 uprzejmie informuję co następuje:

Od listopada 2008 r., w ramach nadzoru właścicielskiego Ministra Skarbu Państwa, prowadzona jest obserwacja zagrożeń w działalności ekonomiczno-finansowej spółek z udziałem Skarbu Państwa, związana z zawieraniem przez Spółki transakcjami zabezpieczającymi. Monitoring zawartych przez poszczególne spółki transakcji prowadzony jest na podstawie ustawy o rachunkowości, przepisów MSR 39 i MSSF 7 oraz rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 18 grudnia 2008 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad uznawania, metod wyceny, zakresu ujawniania i sposobu prezentacji instrumentów finansowych (Dz. U. Nr 228 poz. 1508).

Na podstawie przedłożonych przez podmioty Sprawozdań finansowych za rok 2008 r., zweryfikowane zostały pozyskane na bieżąco informacje, w zakresie zawieranych przez spółki transakcji zabezpieczających w odniesieniu do 445 spółek z udziałem Skarbu Państwa (jednoosobowych i z większościowym udziałem Skarbu Państwa).

Na podstawie powyższych sprawozdań dokonano uaktualnienia pozyskanych danych.

Z informacji zawartych w sprawozdaniach finansowych stwierdzić można, że straty na transakcjach zabezpieczających (wyrażone w wyniku kasowym) poniosło 21 spółek na łączną kwotę 775,2 mln zł, natomiast straty wyrażone w wyniku memoriałowym na kwotę 847 mln zł. W poszczególnych spółkach straty kształtowały się na poziomie od kilku tysięcy do kilkuset milionów złotych. Największe łączne straty na wszystkich rodzajach stosowanych instrumentów

zabezpieczających wyrażone w wyniku kasowym, wg stanu na dzień 31 grudnia 2008 r. poniosła spółka PLL LOT S.A. (412 176,7 tys. zł). W niektórych spółkach strata na transakcjach zabezpieczających nie przełożyła się ostatecznie na ujemne wyniki finansowe netto.

Zmniejszenie zobowiązań analizowanych spółek z tytułu strat na zamkniętych transakcjach zabezpieczających jest wynikiem między innymi:

- korzystnego zwrotu w koniunkturze finansowej polskiej gospodarki, skutkującego umocnieniem się kursu złotego (głównie wobec dolara i euro);
- stopniowego wygaszania transakcji lub ich zamykania,
- podjęcia działań zapobiegawczych, takich jak:
 - wprowadzenie standardowych procedur postępowania lub specjalistycznych komórek ds. zarządzania ryzykiem,
 - ograniczania horyzontu wdrażanych zabezpieczeń,
 - renegocjacje umów z bankami (łącznie z rozmowami na temat możliwości wcześniejszego zamknięcia transakcji),
 - restrukturyzacji zobowiązań z tytułu opcji - w sytuacji okresowych zmian kursów spółka zamyka transakcje poprzez rzeczywiste bądź prognozowane rozliczenia waluty,
 - restrukturyzacji opcji walutowych poprzez podział na mniejsze transze i rozłożenie ich w czasie, prolongowanie (rolowanie) terminów spłat opcji,
 - współpracy z firmami doradczymi.

Jak już wcześniej informowałem Pana Senatora spółki zrealizowały obowiązek nałożony pismem Ministra Skarbu Państwa (znak MSP/DA/2/429/09) z dnia 4 marca 2009 r., zobowiązującym je do rozszerzenia obowiązków informacyjnych poprzez zamieszczanie w Informacji dodatkowej Sprawozdania finansowego jednostki, danych dotyczących korzystania z transakcji zabezpieczających.

We wszystkich spółkach, które poniosły straty na transakcjach zabezpieczających Rady Nadzorcze zlecały Zarządom przeprowadzenie audytu wewnętrznego oraz zewnętrznego celem zbadania transakcji zabezpieczających zwłaszcza w kontekście przestrzegania procedur wewnętrznych obowiązujących w spółkach, a także weryfikacji polityki zabezpieczeń. Przeprowadzone zostały także kontrole zawieranych transakcji oraz szczegółowe analizy wpływu transakcji walutowych na finanse spółek pod kątem zagrożeń oraz ich wpływu na wynik finansowy. Kwestie zawieranych przez spółki transakcji omawiane były między innymi przez Rady Nadzorcze na spotkaniach z audytorami badającymi sprawozdania finansowe za rok obrotowy 2008.

W przypadku spółek, które odnotowały znaczne straty wynikające z zawartych transakcji zabezpieczających, nieudzielono absolutorium całemu Zarządowi bądź członkowi Zarządu odpowiedzialnemu za zawarcie tego typu umów, co w konsekwencji stanowiło podstawę do ich odwołania.

W nielicznych przypadkach zostało skierowane do prokuratury zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa przez osoby odpowiedzialne za zawarcie szczególnie niekorzystnych umów.

Perspektywy zniwelowania zagrożeń wynikających z zawartych transakcji zabezpieczających ułatwia fakt podjęcia przez banki i instytucje finansowe, m.in. w wyniku działań nadzorczych KNF, (w tym: poprawa obszaru zarządzania ryzykiem w bankach, poprawa jakości polityki informacyjnej wobec klientów, gotowość banków do podejmowania działań naprawczych) bardziej elastycznej polityki windykacji wierzytelności, zmiana sposobów zarządzania ryzykiem rynkowym, a generalnie większa dbałość o dostosowanie nowej oferty produktów stanowiących instrumentarium transakcji zabezpieczających do zróżnicowanych potrzeb klientów.

Spółki z udziałem Skarbu Państwa, w wyniku podejmowanych działań własnych, w odpowiedzi na stworzone przez system bankowy możliwości restrukturyzacji wierzytelności, znacząco ograniczyły wpływ zawartych wcześniej transakcji zabezpieczających na swoje wyniki finansowe za 2008 r.

W Ministerstwie Skarbu Państwa położono szczególny nacisk na stałą kontrolę i monitorowanie zawartych przez spółki umów zabezpieczających. Rady Nadzorcze zobowiązano do wykonywania szczegółowej kontroli w przypadku zawierania przez Zarządy nowych umów dotyczących transakcji zabezpieczających. Członkowie Rad Nadzorczych analizują i oceniają, czy umowy takie zawierane są z zachowaniem należytej staranności prawnej i ekonomicznej. Te elementy wpływają na bieżącą i ostateczną ocenę pracy Zarządów.

Efektom podjętych działań będzie wyeliminowanie możliwości zaistnienia sytuacji związanej z utratą płynności finansowej w kontekście zawieranych transakcji zabezpieczających ryzyko kursowe, stóp procentowych, cen surowców.

2 prywatnie

MINISTER

Aleksander Grad